

“UKRAINIAN LABOR NEWS”

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n... cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00 Telephone: St. John 1465.

“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”

часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень... В СЕРЕДУ І СУБОТУ.

Видає Товариство “Українських Робітничих Вістей”. Передплата на рік \$4.00

Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописи не звертає ся, хіба що допустявельно явно зазначити, що бажай звороту свої рухів на слухай і непомічених та залучити поштово марку на її пересилку.

ЧИ ПРИГОТОВАНІ ДО НОВОГО НАПАДУ?

Як би се не видавалося на перший погляд неможливим, а однак правдоподібно є, що дільниці роблять приготування до нападу на радянські республіки. Видаєть ся-се тим більше дивним, що в той сам час альянці запрошують радянські республіки на конференцію до Генуї. Однак виступи, які надходять про ці приготування з різних жерел, не можуть бути всі видумками.

В минулому числі “Українських Робітничих Вістей” читачі мали нагоду читати цензуровану кореспонденцію з Львова, в якій говорило ся, що на Підкарпатську Україну перевозить ся 10.000 вранглівців ніби для “різальних робіт”, а в дійсності для будучого контрреволюційного нападу на радянські республіки, а в першу чергу на Радянську Україну.

До поданих нашим львівським кореспондентом інформацій в порушенні справи згадаємо ще і про інші голоси в сій самій справі. Так львівський “Вперед” з 9. лютого с.р., в статі п. н. “Політичний огляд”, також говорить про те, що західні капіталістичні держави, а головню Франція, вертають до давнього плану, до інтервенції, “аби силою здавити соціалістичний лад пролетарських держав Скodu”.

Як бачимо, то буржуазія не спить, а приготує своє чорне діло. Угорщина Гортого, шляхочка Польща Пласудського, “демократична” Чехословаччина, недобитий Вранглія, Петлюра і Петрушевич зі своїми недобитками — всі вони на команду реакційної Франції готують як то кровавої розправи проти радянських республік. Але чи всіспіють вони осягнути свою ціль — повалити радянські республіки, про се найкраще говорить минувшина. Яке-б не було тяжке подожне радянських республік, нову авантюру чорної реакції проти них постигне та сама доля, що вже постигла попередними разами.

БОРІТЬБА МАЙНЕРІВ В ПОЛУДНЕВІЙ АФРИЦІ.

Страйк майнерів в Трансвалю, в Полудневій Африці, в центрі золотої і вуглевої продукції, який розпочав ся около шість тижнів тому назад, прибув грізний революційний характер. Страйк майнерів в Полудневій Африці, про яку докладніше читач може довідати ся зі статі в “Укр. Роб. Вістях” п. н. “Комулізм в Південній Африці” — дав на початку скорше расовий характер ніж класовий. Лише в тьгу свого розвитку він прибув чисто класовий характер, а тепер з майнерського перетворив ся в загальний страйк.

Страйк майнерів з самого свого початку прибув характер завзятої і навіть оружною боротьби між страйкерами з одної сторони, а скелами і поліцією — з другої. Майнери понесли вже жертви. Коротенькі телеграми, які наспівали з той далекої країни, давали дуже скупі і наясні відомости. Ясним є лише одню: компанії при допомозі поліції і страйколомів старануть ся всіма силами зломити страйк. Вони силою пробували усунути тих страйкерів, які пікетували входи до майнів. Силою розганяли мітинги і демонстрації майнерів. Провідників страйку арештовано. Телеграма з Йоганесбургу, майнерського центра в Трансвалю, під датою 14. лютого доносила, що поліція арештувала 56 пікетчиків за порушене закону проти пікетування. Та сама телеграма доносила, що висна рада відмовила ся освободити за кавцією п'яточох арештованих робітничих провідників.

В окозії Бенті страйкері обдали петроліюмом вози з майном страйколомів і запаали. В Боксбургу прийшло до боротьби між страйкерами і поліцією, підчас котрої були жертви з обох сторін. До оружною боротьби між страйкерами і поліцією прийшло 27. лютого також і в Йоганесбургу, де много страйкерів арештовано, а много відіслано до шпиталю, як наслідок боротьби. Само місто Йоганесбург ще 27. лютого опинило ся без світла, бо робітники електровень застрайкували, заявляючи, як говорить ся в телеграмі, що вони не є забезпечені від нападу майнерів. Однак таке доносене телеграми треба брати з резервою, бо слідуюча телеграма з 1. марта донесла, що місто Йоганесбург знова має світла завдяки роботі “добровольців”. А “добровольці” оголосились тоді, коли до Йоганесбургу прибуло 2.000 додаткових поліцаїв.

Каблеграма Райтера з Йоганесбургу з 3. марта доносить про торжественні похорони майнерів, убитих в боротьбі з полі-

цією в Боксбургу. 20.000 майнерів взяли участь в поході з різними прапорами і жалобними відзнаками. Телеграма промовчує, кілько було тих жертв і як вони зістали убиті.

Страйк майнерів в Полудневій Африці дуже мало звернув на себе уваги серед загального робітничого руху. Однак тепер він прибув характер не тільки загального страйку, але і отвертої революційної боротьби. Робітники далекої Африки, серед котрих 90 процент чорноскірі тубільці, поставили дружний і завзятий опір наступаючому на них капіталови. Телеграма з Лондону з 8. марта доносила, що ексекютивні комітети індустріальної федерації і трейд юній видали широкий поклик до всіх організацій і робітників, закликаючи їх до загального страйку в симпатії до майнерів.

Сей поклик зробив вже своє. Много склепів зістали замкнені в Йоганесбургу, де власителі боять ся насильства зі сторони страйкуючих. Прислугу в ресторанах віддалено примусово. Весь рух в місті замер. Стучки між поліцією і страйкерами відбувають ся як в Йоганесбургу, так і в інших містах та дістрктах, охоплених страйком. Поліція уживає багнетів для втримання порядку в місті.

Такий є вкортотрі перегляд той боротьби, яка відбуваєть ся між працею і капіталом в Полудневій Африці, наслідком котрої вже перестало напливати золото з Африки до Лондону. Полуднева Африка є золотим дном для англійських капіталістів, які через довгі роки вели завзяту боротьбу за захоплене під своєю опіку дуже незалежних полуднево-африканських республік, Трансвалю і Оранжевої; боротьбу, що закінчила ся відомою трилітньою (1899—1902 рр.) англо-бурською війною і побідною Ангаї. З того часу англійський капітал черпав золото і інші дорогі метали з земель тих республік, користуючись при сям дешевою працею тубільного населення.

Теперішній наступ капіталу на працю в цілім капіталістичнім світі не оминув в своїх хижацьких замахі і робітників далекої Полудневої Африки. Але робітники Африки поставили наступну капіталу завзятий опір. Вони вже понесли жертви, пролили свою кров, обороняючи свої попередно завойовані позиції. Тільки капітал на се не зважає. Він має сильну машину, яку пускає в рух проти робітників при першій потребі. Тяжка боротьба робітників, бо вони боронять свої позиції власними силами, тоді як капітал веде наступ при допомозі наемників, керуючи ними з безпечного місця, з дорогих хоромів, а навіть за тисячі миль з розкішних салонів європейських столиць. За него б'ють ся його слуги, наверховані з рідів тих самих зареверних несвідомих робітників, і б'ють ся вони проти людей своєї класи за ту облодану кістку, яку кидає їм капіталіст зі свого столу.

Волинець.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ “СПОКУСИ” І ПАТРІОТИЧНА “НЕЗАВИСИМІСТЬ.”

Побачивши, “як Москва друкують все нові та нові книжки, передрукують старі видання, дістають на те десь величезні фонди” — петлюрівський міністер фінансів Мартос не може про се “без жак думати”. Невідомо тільки, що так лякає буюшого петлюрівського міністра: чи те, що Москва (російські контрреволюціонери) друкують так багато книжок, чи те, що вони дістають десь величезні фонди?

Колісь Мартоси також мали величезні фонди. Одна супротивля, яка була дитиною петлюрівського міністра фінансів Мартоса, мала в Берліні і Відні тільки фонди, що за них можна було дві України засипати літературою. Але Мартос і його підчинені просвістали ті фонди без жадного “жаху”, а тепер плачуть крокодильчими сльозами над “свідомістю” українського народу і його “прагненням до національної культури”.

Пізно зогляділись!

Большевіцька зараза ширить ся. Большевіцькі “змішпукуністел” спокують за границею українське студентство. “Радянини” одні з тих “правовірних” студентів, який виключає зі спілки “паршивих овець”. На запит “Радянини”, що українські студенти будуть робити, щоби втриматись при житті і не піддатись большевицькій спокусі, студент відповів:

“А щож, будемо ходити на фабрику оселедців, де платять по 20 марок (10 американських центів) денно, будемо раз на тиждень заробляти по 100 марок (50 центів)” за участь у кінематографічних картинах, представляючи то людодів, то Єгиптян, то Ескімосів... А там — якось то буде Віри в себе наразі не тратимо!”

Короткозорий “Радянин” думає, що сими словами сей не втрапить наразі віри студент відповів на його, “Радянини”, питане. Йолупувати ви, “радянини”, хіба ви не бачите, що той студент найкраще відповів на большевицьке спокусиване питане — “що робить для вас ваше буржуазне суспільство?”

А студентам само їне жите каже, що положе дійсно є таке, як говорить ся в большевицькій “спокусі”: що дали студентам Петлюра, Петрушевич, Скоропадський? Що да-

Ось і вся відповідь. Не спокують студенти мити оселедців чи представати людодів, то будуть здихати з голоду. Се все, що дає буржуазне суспільство студентам. І тут жадна большевицька спокуса ні причім. Жити і факти спокують студентів... Однакво спокують вони їх в Берліні, Відні, Празі, Львові і Варшаві і дальше будуть спокуювати в Берліні. Нічого феми не зарадять ні “радянини” ні їхня медицина — що “кождий чи кожда (з американських Українців) може собі вибрати хресченника чи хресченку з студентів і заопікуватись ними.

Ограничені, хорі розумом “радянини”. Шо то мають бути з тих студентів за “інтелектуали”, коли їх існуванне буде залежати від йолуповатого американського бизнесмена, а бо від канадійського, українського походження, “патріотичного” продуцента муштаніну? З такими “інтелектуалами” держава не збодуєть.

Медицина “радянини” хоче виховувати жербраків, рабів капіталу, а не людей з вільною думкою. Але само безпомічне і розлучливе респетованне “радянини” говорить про те, що жите само вчить студентів. І навіть найбільш “патріотичні” з них кажуть, що віри в себе не тратять наразі. Се значить, що вони вже її втратили. Про се свідчить слово — наразі. Мите оселедців, і роля людодів в кінематографіх дальню роботу зроблять самі, без жадної большевицької спокуси.

Свободні “радянини” повинні зарубати собі се на своїм рабським лобі.

“З добре поінформованих кругів довідуюмо ся, що вирішенне справи Східної Галичини наступить в недалекий час”, каже “Кенедієн (нині “Французієн”) Українцієн” в першій “новині” на першій сторіні. Скінько-то вже разів доносилося про “вирішенне” той справи. З тижня на тиждень чотири роки вже доносить, і ніяк не може донести. В кождім числі дурять вони своїх читачів-грушакми на Верлі, “Галицький консул для Канади вже назначений і введовзі прибуде до Канади”.

Хто його назначив? З чим і за чим він приїде? З бондами? Чи може спасати “Канадійського Українцієн” з під французької опіки? Жаль ся боже... Для сега не варто приїздити. А особливо з порожними кишнями.

З ПЕРЕПИСКИ ПЕТЛЮРІВСЬКИХ ДИПЛОМАТІВ.

(Фейлетон.)

Дорогий Крутієнку! Думав я вже зовсім залишити до біса з тобою всяку переписку про наше державне будівництво, бо як бачу, з тобою не зговорили ся. Взяти хоч би твою думку про конференцію в Генуї... І що ти в ній найшов? Такого цікавого? Лойд Джордж, Пуанкаре чи Ленін та Раковский?

Як ти собі хоч, але я таки до Генуї не поїду. Не тому, що бою ся фашістів... Я з ними в деяким поспованню, і атентату на свою особу з їх сторони не сподію ся... Я не поїду тому, що ся конференція є трійпайською.

Число “13” — нещасливе. Мені дивно, як такі великі дипломати як Лойд Джордж, Бріан не взяли сега під увагу. Правду кажуть, що деякі великі люди в деяких питаннях є профранки. Тепер мають своє перед носом: Бріан наклав пятами; Лойд Джордж туй туй чак не полетів; а Італія так таки не може прийти до памяти, бо до сеї пори не може найти ше їрмієра.

Мене, Куркуленка, не підмають. О, що ні, то ні. У нас, в Тарнові, була також криза правительств... Чотири рази резигнували всі міністри. Я одногоч тижня двома поворотами був прем'єром... Тепер як хоч правительство зорганізує. Набрал ся досвідів.

Французи дуже “дорожать українською національною ідеєю”. А що “Кенедієн Українцієн” опинив ся в останніх часах в “патріотично”-критичнім положеню, то “Кенедієн Французієн” рішили забрати його під свою охорону, перевізши його до себе зі всіма “націоналістично”-побожними манатками.

Отже ті, що кричать на “Укр. Роб. Вісти”, що вони видають ся за большевицькі гроші, спокійненько переїхали до рук французьких клерикалів, які крім “Кенедієн Українцієн” видають також газети в польській, англійській, французькій і німецькій мовах.

Отже “Канадійський Українцієн” опинив ся під одною стріхою з польською газетою (“Gazeta Katolicka”), яка каже, що жадної Галичини нема, а є тільки “Малопольска”. Так то виглядає “патріотично-національна справа”. “Канадійський Українцієн” і “Gazeta Katolicka”... Обидві під одною стріхою, обидві під одною опікою. На зовні виглядають начеб вороги, а внутрі... мир і благодать.

Еслиб працює від “Кенедієн Українцієн” — були в своїм “патріотизмі” послідовні до кінця, то вони повинні перехресити назву своєї газети на “Кенедієн Французієн”.

Вегревільський “національно-независимий діяч” Зварич послідовійший в своїй “независимости”, ніж панове з “Кан. Українцієн”. Він в своїй “независимій” діяльності зайшов так далеко, що просить українських послів до провінціалних парламентів Манітоби і Альберти, щоби вони “перекорсували” в парламентах резолюцію, яка жадає для Галичини, Буковини, Волині, Холмщини, Підляся і Поліся “независимости”... під протекторатом Ангаї.

Дивна “независимість”. Лойд Джордж проголошує независимість Єгипту, а Зварич просить англійського протекторату для Галичини. Петрушевичів і петлюрівців, для підкріплення своєї ідеї, вказують своїм підпадаючим на душі урядовцям як на примір, на боротьбу Ірландії за свою независимість від Ангаї, а Зварич якраз жадає той “независимости” для Галичини і інших українських земель.

А то вже раз находчив ті українські націоналістичні “независимці”... Вони уміють і “денги приобрести і невинность соблости”. Ірландія та Єгипти такого не втнуть.

Чорт пухлого зість, що поїду. Маю надію, що проф. Огієнко запротестує мене до Варшави мобілізувати дяків для автокефальної паравий. Осє тільки підзубу трохи 19-ий псалом царя Давида та “Вську ю шаташи ся язичи” і направлю ступи своєю до Варшави.

Ти, Крутієнку, не падай на душі. Шоб ти не робив, кому ти там не служив: Боєрови, французьким клерикалам, пребсбаріанам; шоб там не організував: бойскаутів, елеверитори чи нову церкву, то знай одню: Риму за один день не побудовано. Тож не диво, шо ми до сеї пори не збудували власної держави.

А за те в наших недачах христалізуєть ся наша державна ропа. Жаль тільки, шо Поятвченко з Табаковським спомі послідним нетактичним повстанем на Україні дали большевикам нагоду за багато віддушити з нас той ропа.

Але ліпше її згадувати... Я і так на сиду штани відіправ. Здоровлю і кіпчачу, бо 12 година ноці... Мазурі лягають спати... саме пора на цеделювшину. Я і на сю ніч премерюю. Хоч лай, хоч свари, а до Генуї я таки не збираюсь. Хіба фашісти запротестує.

Твій Куркульовський (Куркуленко).

Тя тільки прошу тебе не видай сих назвиск, бо се негелальні. А цікаво справді бути негелальним... Тепер мені ясно, чо му Ленін, Троцький, Раковский і інші большевицькі провідники дали нам такого прочухана... Бо вони виховані на негелальнім хлібі.

І чо му я, чорт би мене взяв, скорше не перейшов на негелальне положење. Добре, шо хоч в час опамятав ся... Тепер я вже живу.

Запросив мене вчера Мазур до себе... Треба було перевести в його свиниці генеральну реввізію. Чортова Мазурия не знає навіть, як коло свиний ходити... Але я тобі все по порядку розкажу як слід:

Встали ми (міністри) рано, а в жолудках криза, аж коло пупа молють. В республіці вітер свище... Одним словом нашога внутрішня криза. Ми до міністра внутрішних справ, завданем якого було постара-

ЦІННА КНИЖКА. Кождий український робітник в Канаді повинен мати в своїй бібліотеці і користати з цінного наукового твору Юлія Липперта п. н.

ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ. Книжка обнимає 400 сторін друку більшого формату, зі 112 ілюстраціями, напечатана на книжковій папері. На українськомову переклав П. Дятів.

Ціна сеї книжки \$2.50. Замовлення посилає на слідуючу адресу: J. Boychuk 80 Markham St., Toronto, Ont., або на адресу: Ukrainian Labor News Cor. Pritchard & McGregor WINNIPEG, MAN.